

16 september 2019
Jeroen Kester, Petra Klapwijk

Prinsjesdag 2019

Kabinet in de lift

Kiezers van de regeringspartijen zijn tevredener over het kabinet dan vorig jaar: 62 procent heeft nu vertrouwen. Dat blijkt uit onderzoek van EenVandaag. Oppositiepartijen doen het minder goed doen dan een jaar geleden volgens hun eigen kiezers.

Aan het Prinsjesdagonderzoek deden ruim 22.000 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het gemiddelde rapportcijfer voor het kabinet stijgt dit jaar naar een 5,0. Vorig jaar was dat nog een 4,5. De achterban van de oppositie staat nog steeds heel kritisch tegenover de ministersploeg. Zij hebben de indruk dat ze er ondanks mooie beloften niets in koopkracht op vooruit gaan.

Kiezers coalitie hebben meer vertrouwen

De kiezers van de regeringspartijen zijn positiever gaan denken over het kabinet Rutte III. In 2018 was het vertrouwen onder de achterban van CDA (34 procent), D66 (47 procent) en CU (43 procent) opvallend laag. Ook zij voelden het economisch herstel niet en de dividendbelasting lag hen zwaar op de maag.

Bij D66- en ChristenUnie stemmers is het vertrouwen nu weer terug (respectievelijk 67 en 64 procent). Ze waarderen het dat de vier regeringspartijen ondanks hun inhoudelijke verschillen dit jaar veel voor elkaar kregen, zoals het pensioenakkoord en het klimaatakkoord.

De achterban van de VVD is onverminderd positief over het kabinet. Net als vorig jaar heeft 70 procent vertrouwen. Alleen bij de CDA-kiezers blijft het vertrouwen achter (42 procent). Hun kritiek richt zich niet zozeer op het kabinet, maar meer op de rol van het CDA daarin. "We zijn totaal onzichtbaar, zeker nu Buma weg is", zegt iemand. Velen missen het CDA-geluid in het kabinet.

Oppositie onder druk

Stemmers oppositie minder tevreden over hun partij

In het onderzoek werd aan de kiezers van alle politieke partijen gevraagd hoe zij vinden dat hun partij het nu doet. Voor VVD, CDA, D66 en CU is meer waardering dan vorig jaar. Bij de grote oppositiepartijen is de tevredenheid juist gedaald. Interne problemen bij Forum, maar ook bij GroenLinks en de SP, verloren verkiezingen bij PVV en de SP, zorgen voor lagere cijfers. Uitzondering is de PvdA: daar zijn de kiezers juist positiever over geworden.

Asscher oppositieleider

Het toegenomen vertrouwen in de PvdA is ook terug te zien in de waardering voor Asscher. Hij wordt dit jaar tot oppositieleider gekozen met 18 procent van de stemmen. Asscher oogst waardering omdat hij niet zo populistisch is als andere oppositieleiders en omdat hij met de PvdA een constructieve oppositie voert, bv bij het pensioenakkoord. Wel is het verschil met Klaver, de oppositieleider van 2018 miniem (17 procent). Baudet is derde (10 procent). Veel mensen weten niet wie oppositieleider is (43 procent).

Vertrouwen in kabinet en premier Rutte

Rapportcijfer kabinet: 5,0

Hoeveel vertrouwen heb je dat het kabinet Rutte III zijn werk goed doet?

Heel veel vertrouwen: 5%

Redelijk veel vertrouwen: 29%

Niet zo veel vertrouwen: 29%

Helemaal geen vertrouwen: 33%

Weet niet / geen mening: 4%

	VVD	CDA	D66	CU
Heel veel	13%	3%	5%	5%
Redelijk veel	57%	39%	62%	59%
Niet zo veel	16%	32%	25%	25%
Helemaal geen	11%	22%	7%	9%
Weet niet	3%	4%	1%	2%

Hoeveel vertrouwen heb je dat Mark Rutte zijn werk als premier goed doet?

Heel veel vertrouwen: 9%

Redelijk veel vertrouwen: 32%

Niet zo veel vertrouwen: 25%

Helemaal geen vertrouwen: 32%

Weet niet / geen mening: 1%

Het vertrouwen in de premier is gestegen naar 41%. In 2018 was dit 31 procent.

Als je het kabinet Rutte III nu een rapportcijfer zou mogen geven, wat voor cijfer zou dat dan zijn?

Gemiddelde: 5,0.

In 2018 was dit een 4,5.

In welke terreinen moet het huidige kabinet volgens jou het komende jaar investeren? Je kunt maximaal 3 thema's aankruisen.

1. Gezondheidszorg: 45%

2. Woningmarkt: 35%

3. Onderwijs: 30%

4. Koopkracht: 27%

5. Armoedebestrijding: 28%

6. Criminaliteitsbestrijding: 25%

7. Klimaat milieu en duurzaamheid: 24%

8. Pensioenen: 24%

9. Defensie: 11%

10. Integratie: 9%

Denk je dat het kabinet de volledige regeertermijn van vier jaar gaat volmaken of verwacht je dat het kabinet eerder gaat vallen?

Het kabinet valt in 2019: 6%

Het kabinet valt in 2020: 21%

het kabinet maakt de volledige regeerperiode van 4 jaar vol: 59%

Weet niet / geen mening: 14%

"Rutte houdt alles bij elkaar en weet dat de formatie van een nieuw kabinet heel lastig zal worden. Nederland is enorm verdeeld. Het is maar beter zo om bij elkaar te blijven. De ideeën van de oppositiepartijen zijn nog slechter."

Ranglijst ministers

Minister Hoekstra krijgt meeste vertrouwen

Minister Wopke Hoekstra van Financiën is dit jaar de beste minister van het kabinet. Hij krijgt het meeste vertrouwen in het Prinsjesdag onderzoek van EenVandaag (51 procent). Opvallendste nieuwkomer in de top 5 is premier Mark Rutte.

Volgens de ondervraagden is Hoekstra 'deskundig', 'degelijk' en 'betrouwbaar', precies de kwaliteiten die een minister van Financiën nodig heeft. Hij past goed op de schatkist en komt met slimme acties, zoals de aankoop van aandelen Air France-KLM. "Iemand die je je portemonnee wel kunt toevertrouwen", zo schrijft een panellid. Zijn grootste fans zien in hem zelfs een potentiële nieuwe premier. Een derde (30 procent) van de CDA-kiezers wil graag dat hij lijsttrekker wordt bij volgende verkiezingen, al is ook Hugo De Jonge populair bij de achterban (33 procent).

Ministers ChristenUnie in top 3

Minister Carola Schouten van Landbouw eindigt op de tweede plaats met 48 procent vertrouwen. Vorig jaar won ze de verkiezing. Een betrokken minister die staat voor 'haar' boeren. "Een lief vrouwke maar wel eentje die zich de kaas niet van het brood laat eten", zegt een deelnemer.

Wel denken veel mensen dat ze het nog zwaar gaat krijgen met haar missie om de landbouw duurzamer te maken. Collega ChristenUnie minister Arie Slob is derde. Er is veel waardering voor zijn integere persoonlijkheid. Hugo de Jonge staat op de vierde plaats.

Rutte grootste stijger

Premier Rutte is de grootste stijger in het rijtje ministers. Hij geniet dit jaar 41 procent vertrouwen en wordt daarmee vijfde. De minister-president was vorig jaar nog negende met 31 procent. De discussie over de dividendbelasting straalde toen negatief op hem af, hij werd vooral gezien als een premier van de rijken.

Rutte in top 5

Dit jaar zijn de deelnemers een stuk positiever: ze waarderen zijn ervaring en zijn oneindige optimisme. Een panellid zegt: "Met Rutte is er veel meer politieke stabiliteit gekomen. Hij houdt de vier partijen in het kabinet knap bij elkaar en heeft aanzien bij andere regeringsleiders." Rutte moet zijn plaats delen met minister Grapperhaus van Justitie, ook hij krijgt 41 procent vertrouwen. Onderaan de lijst staan de ministers Van Engelshoven en Dekker. De ondervraagden vinden hen te onzichtbaar.

De hele lijst met vertrouwen in de ministers ziet er als volgt uit:

1. Wopke Hoekstra (Financiën): 51%
2. Carola Schouten (Landbouw): 48%
3. Arie Slob (Basis- en voortgezet onderwijs): 44%
4. Hugo de Jonge (Volksgezondheid): 42%
5. Mark Rutte (Minister-president): 41%
5. Ferdinand Grapperhaus (Justitie): 41%
7. Ank Bijleveld (Defensie): 35%
8. Kajsia Ollongren (Binnenlandse Zaken): 34%
9. Sigrid Kaag (Buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking): 33%
10. Stef Blok (Buitenlandse Zaken): 31%
11. Wouter Koolmees (Sociale Zaken): 30%
12. Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur): 29%
13. Bruno Bruins (Medische Zorg): 24%
14. Eric Wiebes (Economische Zaken): 23%
15. Ingrid van Engelshoven (Onderwijs): 19%
16. Sander Dekker (Rechtsbescherming): 18%

Vertrouwen in ministers

Hoe doen alle ministers het dit jaar?

Hoeveel vertrouwen heb jij dat [MINISTER] zijn/haar werk als minister van [MINISTERIE] goed doet?

	Heel / redelijk veel	Niet zo veel / helemaal geen	Weet niet
Hugo de Jonge	42%	37%	20%
Kajsa Ollongren	34%	49%	17%
Carola Schouten	48%	34%	18%
Stef Blok	31%	54%	15%
Sigrid Kaag	33%	37%	30%
Ferdinand Grapperhaus	41%	50%	9%
Sander Dekker	18%	59%	23%
Ingrid van Engelshoven	19%	50%	31%
Arie Slob	44%	43%	13%
Wopke Hoekstra	51%	30%	19%
Ank Bijleveld	35%	39%	26%
Cora van Nieuwenhuizen	29%	47%	24%
Eric Wiebes	23%	66%	11%
Wouter Koolmees	30%	45%	25%
Bruno Bruins	24%	50%	26%

Partijen en hun kiezers

Vertrouwen in fractieleiders

Percentage eigen kiezers dat vertrouwen heeft in fractieleider:

1. Van der Staaij: 96%, (2018: 93%)
2. Wilders: 87%, (2018: 89%)
3. Segers: 85%, (2018: 78%)
4. Klaver: 85%, (2018: 92%)
5. Baudet: 80%, (2018: 94%)
6. Dijkhoff: 78%, (2018: 83%)
7. Asscher: 76%, (2018: 78%)
8. Thieme: 69%, (2018: 88%)
9. Krol: 67%, (2018: 59%)
10. Marijnissen: 54%, (2018: 75%)
11. Jetten: 51%, (2018 Pechtold 42%, Jetten bij aantreden 53%)
12. Heerma: 32%, (2018 Buma 2018 59%)

Oppositiekiezers hebben minder vertrouwen in 'hun' partij

Hoe goed of slecht vind je dat [PARTIJ] het nu doet?

Kiezers coalitie:	heel/redelijk goed	niet zo goed/slecht	heel/redelijk goed Prinsjesdag 2018
VVD	73%	24%	69%
CDA	64%	23%	58%
D66	59%	29%	35%
CU	82%	9%	68%

Kiezers grootste oppositiepartijen:

	heel/redelijk goed	niet zo goed/slecht	heel/redelijk goed Prinsjesdag 2018
PVV	69%	25%	88%
GL	77%	15%	89%
SP	33%	58%	70%
PvdA	87%	7%	76%
FvD	71%	27%	91%

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

In de aanloop naar en op Prinsjesdag 2018 zijn vier onderzoeken verstuurd naar leden van het EenVandaag Opiniepanel. Op dinsdag 17 september, Prinsjesdag 2019, worden meer resultaten gepubliceerd.

Onderzoek 1 (partijen, fractieleiders en koopkracht): 29 augustus - 3 september, 23.483 deelnemers

Onderzoek 2 (kabinet, ministers) 5-10 september, 22.627 deelnemers

Onderzoek 3 (thema's): 11-17 september, 19.068 deelnemers

Alle uitslagen zijn na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Jeroen Kester: jeroen.kester@eenvandaag.nl of Petra Klapwijk: petra.klapwijk@eenvandaag.nl.

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 55.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 60 procent van de panelleden.

De resultaten van het EenVandaag Opiniepanel worden gepresenteerd door Gijs Rademaker en Joyce Boverhuis in EenVandaag (ma-za 18:15 uur, NPO1)

